

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

A kiadástalban átvéve:  
 Egy évre — 18 kor.  
 Negyedévre — 5 „  
 Helyben később kezdve:  
 Egy évre — 20 kor.  
 Negyedévre — 5 „  
 Vidékre postán szállítva:  
 Egy évre — 24 kor.  
 Negyedévre — 6 „

# TISZÁNTUL

## POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a 2400 és  
 2500 utáni napok kivételével  
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.  
 A szerkesztőség kizárólag visszadási  
 vagy megismerésre nem vállalkozik.  
 Hirdetések és hírdetések a  
 kiadóhivatalhoz intézendők.  
 Egy sorban ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 28.

### Szociálisták és közigazgatás.

(—a.) Megszoktuk már évek óta, hogy a szociálisták a kereszténység legnagyobb ünnepeire, mikor mindenki ünnepel, családja körébe siet és az Istenházába, éppen a legnagyobb ünnepnapokon tartják gyűlést. Ez a körülmény is rávall a szokott vezetőkre, az Izrael Jakabokra, meg minduntalan Isten, vallás, egyház és az ellen izgatják őket.

E gyűlésekre az általuk vezetett jó falusi nép szorgalmasan küldi képviselőit. 20 fillért fizet minden elvtárs annak költségeire, aki nevükben a gyűlésen megjelenik. A 20 fillérből pedig szép summa pénz gyűl össze — némelyik «képvisező» 100—200 frtot és kap; persze aztán akad vállalkozó, aki a gyűlésekre bejön.

E gyűléseknek az igazi tartalmát nem a nagy hangú izgatók adják meg, hanem az a néhány egyszerű falusi ember, a nép igazi fia, aki minden czifrázás nélkül kiönti lelkének keserűségét és kérészetlenül előadja panaszát.

Érdemes megfigyelni e jó embereknek a szavát.

A béke ünnepén a biharmegyei szociálisták tartottak kongresszust Nagyváradon.

Évek óta tartó szakadatlan izgatással hatalmas sereget gyűjtöttek táborukba a szociálista izgatók Biharmegye minden községében. E nagy megye 498 községe

közül alig van egy-kettő, ahol ne lennének szervezve a szociálisták.

Most az ünnepen a szociáldemokraták tartottak gyűlést s ezen 60 község 11 helyi szervezet 128 küldöttel jelent meg; de a falvakon sokkal jobban el van terjedve a másik szociálista-szervezet, az ugynevezett ujonnan szervezett szociáldemokraták, Mezői emberei.

Eleintén azt gondolták a vármegye intőző körei, hogy csak a Sárreuten vannak elterjedve a szociálisták, de most már ijedve veszik észre, hogy a legkisebb oláh faluban is számos elvtárs akad.

Már az 1901-iki képviselőválasztáskor feltűnt, hogy mily ijesztő nagy az elégtelenség az előbb jámbornak hitt román népnél.

Azóta még jobban aláaknálták az izgatók a románok által lakott vidéket, hol igen jó talajra talált az izgatás.

Ennek pedig oka a közigazgatás szörnyen elhanyagolt volta.

Azoknak az egyszerű embereknek ott a szociálista kongresszuson — fájdalom! — jórészt igazuk van e tekintetben.

Néhai való Sennyey Pál ezelőtt 28 évvel ázsainak mondta a magyar közigazgatást; — szégyenkeztek sokan erre a sértő epithetonra, — pedig az ma is ráillik a biharmegyei közigazgatás igen jelentékeny részére, különösen a románok által lakott vidékek közigazgatására.

Minket senki sem vádolhat avval, hogy a nemzetiségekkel konspirálnánk; sőt volt bátorságunk megmondani e tekintetben véleményünket akkor is, amikor a hely-

beli sajtóban e véleményünkkel egyedül maradtunk; de ez nem tart vissza attól, hogy meg ne mondjuk az igazságot, ha az esetleg a nemzetiségeknek kedvez is.

Az oláh parasztnak a biharmegyei közigazgatás előtt rendesen csak választások előtt van értéke. Akkor paroláznak vele, ígérnek legelőt, adnak templomra, harangra, iskolára nekik — de a választás után nem törődik velük senki.

A biharmegyei oláhság szakasztott olyan helyzetben van, mint a ruthének Máramarosban. Kiszípolyozzák, uzsorát üznek velük nemcsak a zsidók, hanem, mint a csékei példa mutatja, még az urak is. Tessék figyelemmel kísérni az árveréseket. Nap mint nap olvashatjuk, hogy 5 frtért elárvereznek egy házat, vagy néhány hold földet. Ezek ellen aztán hiába keres orvoslást a közigazgatásnál.

De még maguk a románok sem törődnek vele, még a papjaik, tanítóik sem, legfeljebb ha az Astra tart valahol gyűlést, akkor gyűjtik össze őket, hogy ébren tartsák bennük a nemzeti aspirációkat. De hogy megmentse őket az anyagi romlástól, arra ezek sem gondolnak.

Néhány év előtt az agrár törekvéseknek egy lelkes barátja mozgalmat indított egyik biharmegyei faluban szövetkezet létesítése iránt. Az odavaló római katolikus papot sikerült megnyerni a mozgalomnak, de egyes érdekelt körök annyira akadályt gördítettek útjába, hogy

### A „TISZÁNTUL“ TARCZÁJA.

#### Utóljára egyedül.

Írta: Hantke Emil.

Nem volt tán olyan boldog karácsony-este sehol a világon.

Jó anyám a konyhában ügyelt fel, hogy a vacsora ne essék semmi kifogás alá.

En meg hugommal diszitettük a karácsonyfát és helyeztük el az ajándékokat. Hogy kiknek diszitették? Hát magunknak! Mert talán a nagy gyermekeknek nem volna szabad gyönyörködni a tündöklő és az égő gyertyák ragyogásától fénylő «karácsonyfában»? Bizony diszitették mi azt évről-évre és helyeztük alá az ajándékokat, a mikkel egymásnak kedveskedtünk. Hogy tudtuk előre, mi lesz az ajándék, az nem baj, de jobban esett, ha onnan a fenyőfa alól lehetett elvenni.

— Te Ilus, azt az én irómappámat tedd egy kicsit odébb, mert elébe akarom tenni a te parfümöz készletedet.

— Na, hallod, még nagyon megerőltetted magadat!

— Nézd a kis telhetlent! Hát még hozzá a kis arany szív a nyaklánczczal, a mire ugy vágytál, tán nem is elég? És vajjon, mivel leptél te engem meg?

— Mivel? Itt az irómappa, az óratartó, ujságtartó, mama vett egy tucsat zsebkendőt azt szépen kihimeztem és ahoz a szép tajtékszipkához a mit színtén a mama vett a saját összetakarított pénzemen vettem gyűrűs szivarokat. És még panaszokodol?

— Most már nem. Hanem hallod, ezt ügyesen csináltad, ezt a szép munkáju asztalfutót, a mit mamának készítetted. Nem vette észre, csak mikor már készen volt. Meg a többi munka is milyen ügyes.

— Hát tudod egy lány az anyjának nem kedveskedhetik máskép, csak így. Hanem nekem megmondhatod, hogy mennyibe került az a szép Mária-szobor, a mire már oly régen vágyott és a mivel te lepted meg.

— Majd megmondom... Hopp!... Siess Ilus, menjünk, megjött Gabi.

— Ni csakugyan! Gyorsan ki, mert őt csakugyan meg kell lepni.

— Még pedig ha már égnek a gertyácskák.

Es siettünk ki a másik szobába.

Hogy eláruljam, hát ez a Gabi az Ilus vőlegénye. Őda volt valamelyik erdélyi városban és a hogy megérkezett a vonaton, állított be még lámpagyújtás előtt egyenesen hozzánk.

De már az olyan régi szokás, hogy karácsony estéjén hamarabb gyujtanak mindenütt lámpát. Nálunk is ugy volt.

Mikor tuletünk az üdvözléseken, én visszaosontam és egy-kettő, fénybe borítottam a karácsonyfát. Láttam, hogy a Gabinak szánt ajándékok eléggé feltűnően vannak elhelyezve. Nabát most szabad a vásár...

Micsoda tettetett, de azért boldog öröm sugárzott mindnyájunk arcán. Egyedül Gabi állt egy kissé megzavarodva s csak akkor tért ma ához, mikor Ilus átadta a neki szánt ajándékokat. Akkor merete felbontani a még mindig kezében tartott csomagot, a melyből ma

Modern villamos és légszesz csillárok,

## ujévi ajándéknak

alkalmas villamos diszdolgok.

Bronz csillárok: Kétágu 26 korona; háromágu 30 korona; négy águ 44 korona; 2+1, 31 korona; 3+1, 37 korona; 5+1, 50 korona. Karácsonyfák villamos világításra szereltetnek.

Tisztelettel

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat. Telefon szám: 509.

512 NAGYVÁRAD, Kossuth Lajos-utca, 11. szám.

ez az első szövetkezet sem sikerült. Azóta sem állítottak román vidéken egyet sem.

Nem csoda aztán, ha az így elhanyagolt nép vakon rohan a szocialista izgatók hangzatos ígéretei után. Ezeknek a munkáját pedig nagyban elősegítette az idén az ex-lex, mert azt mondogatták a népnek, hogy ők vitték ki, hogy nem kell adót fizetni és ujonczot adni. Nehéz is lesz Biharban nagyon, ha megszűnik az ex-lex. Egy kis izelítőt már kaptunk Dobresten. Várhatjuk-e az új kormány alatt a bajok orvoslását? Az eddigi főispáni kinevezések arra vallanak, hogy a Bánffy-korszak emberei jutnak uralomra, ettől pedig nem sok jót várhatunk.

Tartunk tőle, hogy ha így folytatja az új kormány, nem enyhíteni, hanem növelni fogja a bajokat.

Tisza programjába vette a közigazgatás államosítását, — kérdés: lesz-e erős keze végrehajtani azt? De ha ilyen szellemben fogja államosítani, akkor nem lesz köszönet abba sem.

### Sándor József államtitkár képviselősege.

Sándor József belügyminisztériumi államtitkár, kit a szabadelvű párt a *nagyszőlősi* mandátumra jelölt, tegnap Nagyszőlőse utazott, hogy elmondja programbeszédét. A képviselő-jelölt-államtitkár, kit több szabadelvű képviselő kísért el útjára, — ma, kedden mutatkozik be a választóknak s ismerteti politikai álláspontját.

### Vatikáni nagykövetünk a pápánál.

Szécsen gróf osztrák-magyar vatikáni nagykövetet tegnap kihallgatáson fogadta a pápa. A nagykövet az évforduló alkalmából üdvözölte ő Szentességét.

### A tapolezai mandátum.

A függetlenségi pártnak tegnapra hirdetett értekezletét a képviselőjelölés tárgyában nem

tartották meg. *Makfalvay* földmivelésügyi miniszteri államtitkár, szabadelvűpárti jelölt megválasztása bizonyosnak látszik. Itt említjük meg, hogy értesülésünk szerint Hertelendy Ferencnek Zalavármegye főispánjává történt kinevezetése igen jó benyomást tett a megyében.

## ORSZAGGYÜLES.

### A képviselőház ülése.

Budapest, decz 28.

Az ünnep után csak úgy folyik az obstrukció, mint annak előtte. Több mandátum megüresedett, mert három képviselőből kinevezett főispán búcsút mondott a parlamentnek. De súlyos veszteség érte a harcoló ellenzék is: *Fáy* István, az agilis vitarendező, aki a Kossuth-pártból, a Tiszával való megegyezés miatt kilépett, *lemondott mandátumáról*. A mandátumot Kossuth-párti programmal kapta és így azt most választói rendelkezésére bocsájtotta.

Napirenden a záróbeszédnek vannak. A néppárt és Kossuth-párt tagjai elállanak a szólás jogától, egyedül a kis harcoló tábor él vele. A mai napra két szónokunk van: *Szederkényi* Nándor és *Mukics* Simon. *Ugron* holnapra marad *Lovászival* és *Szluha* Istvánnal.

Odakint nagy pelyhekben hull alá a hó, a Dunán végigrohanó szél odacsapkodja a nagy palota góthikus ablakaihoz. Nehéz szürkeség borul az ülésteremre. A nappali világosságot a villamos csillárok pótolják. Ures mezőnyök előtt beszélnek a szónokok, csak arra ügyel a kormánypárt, hogy meglegyen a kellő szám a határozatképességre. Akik pedig jelen vannak unatkozva, ásitgatnak helyeiken, vagy beszélgetnek.

Elnök: *Jakabffy* Imre.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök: Bemutatja a belügyminiszter átiratait a főispán kinevezésekről. Bejelenti, hogy *Fáy* István *lemondott mandátumáról*.

*Neményi* Ambrus bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbítása tárgyában.

Elnök: Kinyomatik és szétosztatik. Következik a napirend:

### az ujonczjavaslatok

feletti záróbeszédnek.

Elnök: Következik *Babó* Mihály! (Felkiáltások Nincs itt!) Akkor következik *Kecskeméthy* Ferencz. (Felkiáltások: Nincs itt!) *Zboray* Miklós. (Nincs itt!) *Szederkényi* Nándor! (Kiáltások balról: Itt van!)

*Szederkényi* Nándor: Kötelességének tartja a felszólalást, (Nagy zaj jobbról) a zárzó joggal való élést. Nem az obstrukció tüzének élesztése ez, hanem a haza érdeke követeli meg. (Ellentmondások jobbról: Ezt maga sem hiszi!) A régi országgyűléseknek, a karok és rendek határozataiból hosszan magyarázza, hogy a nemzet a magyar nyelvnek a hadseregben való érvényesítéséről soha le nem mondott. (Ugy van! balról.) Ez be van bizonyítva, itt egyezkedésnek, megalkuvásnak helye nincs, annak érvényesítője kell. (Ugy van! a balon). Támadja a kormánypártot, mert a magyar nyelv érvényesítése érdekében senki sem szólalt fel közlők. (Zajos ellentmondás jobbról). Fentartja beadott ellenindítványát: mondja ki a képviselőház, hogy ezen javaslat visszavonásával utasítatik a kormány a véderőre vonatkozó javaslatát haladéktalanul bemutatni, melynek keretében lesz a létszám kérdése is megoldandó. (Zajos helyeslés balról)

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Szünet.

*Szederkényi* beszéde után

*Nyiri* honvédelmi miniszter reflektál a kormány nevében. Beszédében az obstrukciót nemzetgyilkosnak mondja. A póttartalékosok berendelésére vonatkozólag pedig kijelenti, hogy az törvényes módon történt s éppen az obstrukció kényszeríti a kormányt a legutolsó törvényes eszközök és módok felhasználására, csak hogy az állam gépezetét fentarthassák.

A póttartalékosokat előre láthatóan négy hónapig tartják benn, ha ez ideig az ujonczozás megőrténik. Kéri tehát a harcolókat, hogy dobják el a fegyverüket, a melylyel csak az ellenség malmára hajtják a vizet. Ha ötödször is kénytelenek lesznek az ujonczozást elhagyni, csak annak a negyvenezer berendelt póttartalékosnak nehezítik meg a helyzetét.

Ha pedig józan belátással január 1-ig át bocsátják a javaslatokat negyedikén már megkezdhetik a sorozást s az ujonczokat tavaszra kiképezik s a póttartalékosokat már márcziusban haza bocsátják, míg ellenkező esetben május végéig is kénytelenek lesznek a póttartalékosat bentartani.

A honvédelmi miniszter beszéde után *Mukics* Simon kibeszélte az ülést.

mának is, Iusnak is gyönyörű dolgokat adott át. Még rólam is gondoskodott, mert egy szép cigaretta tárczával lepelt meg.

Mikor aztán így megajándékoztuk egymást, jött a kacagás, évődés és a boldog jókedv. Ez a hangulat uralkodott mindnyájunkon még a vacsora alatt is, így évődünk még theázis közben is, egyedül annak a szegény özvegy-asszonynak, az én drága jó anyámnak törték néha könnyek elő a szemében a boldogságtól.

... A boldogságtól?!

A rákövetkező év nyarának derekán szegény Iust odatettük édes apánk mellé örök álmot aludni.

Nem volt tán olyan szomorú karácsonyeste sehol a világon.

Semmi készülődés, a mi jelezte volna, hogy az emberiségre a boldogság melegével köszöntő szent nap estéjén lennénk.

Ketten ültünk a szobában. Szegény jó édes anyám, meg én.

Kinn már régen beesteledett. A lámpák barátságosan imbolyogtatták az utcán lángjukat, a hó szépen hullott és az emberek, ki gyalog, ki szánkán sietett haza övéi körébe, megrakva ajándékokkal.

Nálunk a sötétszoba félhomálya szolgált kerettel a múlt előtörő fájó emlékeinek.

Ott ültünk a kályha előtt és ha a pat-

ogó fahasáb fénye kivillant a kályhaajtó nyílásán, látni engedte az édes anya könnybe lábadt szemét.

Próbáltam őt vigasztalni, kezdtem volna neki mesélni, de alig szóltam pár szót, kezdtem érezni, hogy ajkam rángatózik, hangom elcsuklik, szemeim könnyel telnek meg és zokogva borulok rá az én jó anyámrá.

Jó emberek! Ne engedje Isten, hogy megpróbáljátok ezt érezni. Érezni a vigasztalan fájdalom és emésztő szomorúság néma vergődését.

Nem szólt egyikünk se, de egyet gondoltunk; miért lettünk még árvábbak és miért kellett szép reményeinknek tönkre menni?

— Ne sirj fiam, ... megvigasztal még bennünket a jó Isten.

— Nem sirok anyuskám, csak ne lássam anyuskámat se sirni. Hiszen egészen tönkreteszi magát. Es látja anyuskám evvel csak azt mutatja, hogy engem nem szeret úgy mint Iust. Mert ha szeretne, akkor nem bánkódnék, nem keseregne és nem emésztene magát annyira, hogy az egészségét is veszélyezteti. Mert mi lesz velem, ha anyuskám is beteg lesz és nekem ne legyen senki, semmim e nagy világon ...

— Te már nagy vagy fiam, megvan a kenyered, meg tudsz te már élni a világon.

— Látja, már megint így beszél! Nem ugyan az édes anyám. Pótolni fogja még azt a jó Isten, a mit elvett. Lássá, majd megházaso-

dom. Elveszek egy szép, kedves és szelid lányt, olyant mint Ius volt és akkor lesz anyámnak megint lánya. Milyen boldogan fogunk majd élni. Ugy fogjuk szeretni édes anyánkat mind a ketten, mintha nem is férj és feleség, hanem édes testvérek lennénk. Na látja! Tud az Isten vigasztalni is.

— Na csak nézzed édes fiam, hogy mielőbb megtedd ezt a lépést.

— Hát már választottam is egy kislányt. Es azt hiszem, ha meg fogja anyukám ismerni, nem fogja mondani, hogy elhamarkodtam a dolgot.

Igy aztán mégis elértem a célát. Elkezdtünk tervezgetni, számítani, még a szobákat is berendeztük, sőt jó anyám még a nyári lakást is felépíttette a szőlőben és ezen beszélgetés által a bus szomorúság helyett a remény molsolyát csaltam arczára.

... Hogy aztán bevált-e a tervezgetés megvalósult-e a reményünk? ...

A rákövetkező év nyarának derekán szegény jó édes anyámat oda tettem édes apám és Ius közé örök álmot aludni.

Elvitte a nagy szeretet, elvitte a határtalan bánat az ő egyetlen lánya után.

Eljött megint a karácsony este.

Féltem és rettegetem tőle előre. Tapasztalva a múltból és tudva az emberek szokásából, hogy még a legutolsó koldus is együtt van

## UJDONSAGOK.

### Előfizetési felhívás.

Alig néhány nap múlva lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lép. Egy évtizeden keresztül becsületes törekvéssel, buzgalommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy ezélt: a katolikus öntudat felébresztését, a katolikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az új év küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ösmerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Czelünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hűtükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői kerünk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

### A »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala

#### Előfizetési árak:

##### A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.  
Negyedévre — — — — 4 »

##### Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.  
Negyedévre — — — — 5 »

ilyenkor övével és úgy ahogy megadja azt a vonzó jellegét ennek a szent estének, a vad kétségbeesés fogott el.

Néma, nyomasztó csend. Az emlékek, érzelmek egészen hatalmukba keritenek és hiába veszek elő könyvet, hiába lapot, hiába akarok elaludni, nem tudok, nem bírok a befolyásuk alul szabadulni.

Es ha legalább tudnék itt a négy fal között sirni, sirni úgy hogy kimerüljek! de nem tudok, csak vergődöm kínosan, tehetetlenül.

De mi az?

Na lám! Ez meg kiment egészen az eszemből. Irjunk valamit. Tele vagyok csordultig hangulattal, még pályamunkát is írhatok.

Leülök írni... Es mit tapasztalok? Lehet az ember agyában eszme, gondolat anyai, hogy el sem fér, képtelen egy mondatot papírra vetni. Folytattam tehát ott, hol elhagytam, néztem élettelenül bele a légűrbe, bele az őrlő, idegromboló gondolatruhagba.

Egyszerre csak megrezzenek.

Hallom, hogy kinn megszólal a nagy harang, az éjféli misére hívó harangszó.

Es amint a harang zugása belevész az éjszaka csendjébe, amint a lélek hurjain szólaltatja meg a régi édes órák most már fájó emlékének hangjait, szinte önkéntelenül jön ajkaimra a keresztény lélek karácsonyi érzelme:

Krisztus Jézus született, örvendezzünk!

#### Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.  
Negyedévre — — — — 6 »

### TAJÉKOZTATO.

Jan. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja.  
Jan. 9. Vasutasok bálja.  
Jan. 10. Az új városház megnyitó ünnepe.  
Jan. 12. Jogászbál.  
Jan. 17. A 48-as népkör bálja.  
Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.  
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.  
Febr. 6. Katolikus bál.  
Febr. 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.  
Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.  
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.  
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.  
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye  
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárónnépélye (estély: Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével.)

**Régészeti és történelmi muzeum** (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-6-ig 10 krért Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

\* **Ünnep után.** Három napi ünnepelés után ismét visszazökkentünk a régi kerékvágásba. Elmúlt a fölséges ünnep, a karácsony, mely ha bár rövid időre is, de békét hozott az emberek közé. Szünetelt a munka a jóra való keresztény műhelyekben, csukva voltak a keresztény kereskedők boltjai, szünetelt a politika, csak a hit uralta az emberiség zömét az ünnepeken keresztül. Az idén különösen zsufolásig voltak telve a templomok, minden időben, bizonyításul annak, hogy bármily nehéz idöket éljünk, egy megmarad bennünk, a hit. Az idö is pompás volt, jó hideg. Ünnep végén megjött a hó is, a vége mégis fehér karácsony lett.

\* **Személyi hir.** Dr. Székely István egyetemi tanár, a hittudományi kar prodékánja Nagyváradon idözik ismerősei és rokonai körében.

\* **Fraknoi püspök a pápánál.** Folyó hó 24-én fogadta X. Pius pápa Fraknoi Vilmos püspököt, nagyvárad kanonokot és Lukcsics József dr. veszprémi püspöki könyvtárost, akik Oszentségének a római magyar történelmi intézet hódolatát mutatták be s egyttal a legújabb kiadványokat átnyújtották. Az üdvözlő beszédre a pápa az elismerés legmelegebb hangján válaszolt s kiemelte, hogy kiváló figyelemmel kíséri és hathatós pártfogásával támogatja mindazon törekvést, mely az egyház és a Szentszék multjának felderítésére irányul; majd áldását adta az intézet működésére s az egész magyar nemzetre, melyet már korábról ismer és szeret. Az ezután bekövetkezett társalgás folyamán, mely alatt mindkét tisztelgőt leültette s leereszkedő nyájasságának külső jeleivel tüntette ki, a többi között melegen emlékezett meg a magyaroknak 1900. évi *velencei zarándoklatáról* s ennek vezetőjéről, *Dessenffy Sándor* csanádi püspökről. Odaadó érdeklődéssel tudakozódott annak okáról, hogy miért tudnak a magyarok közül oly sokan latinul s honnan származik, hogy a magyarok latin beszédmodora egyezik az olaszok kifejezési módjával. *Fraknoi* püspöknek erre adott válaszával a magyar kulturfeljövés történetéből az atyai jóságától besugárzott magánkihallgatás véget ért.

\* **Kamarai teljes ülés.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara holnap, szerdán délután fél 3 órakor saját helyiségében teljes ülést tart.

\* **Revoiveres támadás fényes nappal.** Izgalmas jelenet játszódott le vasárnap délelben a Szent László-téri Fekete-Sas szálloda előtt, mely a szálloda épületben nyert befejezést, az üdvözölt megsebesítésével. *Huszár* Gyula és *Várhelyi Béla* közműves segédek, *Rózner* Károly

mészáros és *Vágner* András csizmadia segédek társaságában vasárnap déli fél egy órájt a Szt. László-téren járkáltak. Séta közben meglátták a korona kávéház előtt álldogáló *Gottfried* Jakabot, ki *Huszárnak* régi haragosa. *Huszár* Vágnert és *Rózner* fölbiztatta, hogy üssék arcul *Gottfried*et. Minthogy ezek erre nem vállalkoztak, *Gottfried* pedig utra indult, az egész társaság követte őt a Fekete Sas elé, miközben *Várhelyi* egy töltött hat lövött revolvert adott át *Huszárnak*. A Fekete Sas kapuja előtt *Huszár* kezét fogott *Gottfried*del és néhány szó után közvetlen közelről rálőtt. Ez a lövés vállán érte *Gottfried*et, a golyó azonban a kabát vállbélésében megakadt. *Gottfried* befutott a kapu alá, majd az étterem mellett levő folyosón át az udvarra szaladt folyton segítségért kiabálva. *Huszár*, aki nyomon üldözte *Gottfried*et, e közben kétszer utána lött, de nem találta. Az udvaron levő falusiak a kiabáló *Gottfried*et megfogták, mire *Huszár* őt utólérve, ismét kétszer rálőtt, majd azután, hogy *Gottfried*et elengedték az emberek, és ez futásban elbukott, *Huszár* hatodszor is rálőtt, s ez volt a második lövés, mely *Gottfried*et érte és pedig ezttal a fején, ahol meg is sebesült. S midőn a szerencsétlen még be tudott menekülni az istállóba, *Várhelyi* és *Huszár* ide is követték és botokkal ütlegelni kezdték. A lövések zajára figyelmeztetett *Gordán* István Szt. László-téri rendőr ekkorra már befutott az udvarra és a szállodai személyzet segítségével lefogta *Várhelyi*t és *Huszár*t és a rendőrségre előállították. *Becsei* őrmester pedig a súlyosan sérült *Gottfried*et a közkórházba szállította. Ugy *Várhelyi*t és *Huszár*t, valamint *Rózner*et és *Vágnert* letartóztatták, lezárták, majd a nyomozás befejeztével a kir. ügyészségnek adták át mind a négyö-jüket.

\* **Botot érdemelnek.** A városligeti tóba nagy munkával, vizet varázsoltak. Az elmúlt kis hideg segítségével az őszön alaposan kitisztított mederben három centiméteres jégtükrök fagyott. Karácsony második napjának hajnalán a földig fagyott jégtáblára, a mennyi kavics a közelben volt, felnöttek és gyermekek a jégre hajigáltak. Ezenkívül a tó külső szélén egy méternyi területen felvágták a jéget s a tábladarabokat a jégtükrökre dobva, a jégpályát nemcsak aznapra, de egy hétre használhatatlanná tették. Persze Nagyváradon, ahol leverik a villamos lámpát, jó lábón áll a — vagyombiztonság.

\* **Karácsonyi ünnepélyek.** A mily egyszerű, ép oly megható kedves karácsonyi ünnepély folyt le a szent ünnep vigiliáján és megismételve magán az ünnepen a balfényéri *Bunyitay* kanonok által alapított óvó intézetben, a hol először állítottván föl a karácsonyfa, igazi búcsujáró helye lett a község apraja és nagyjának, s megmérhetlen öröme az anyának s az érdekelt apróságnak. Az intézetet vezető Szt. Vincze leányai, a »Kedves Testvérek« igen szép karácsonyfát állítottak fel, mely szépen volt díszítve: alatta a jászolban fekvő kis Jézus ajándékai, 30 gyermek részére jó meleg barchet ruha az alapító áldozat készségéből, a mellett jó lelkű emberbarátok adományából s a kedves testvérek buzgalmából narancsok csukrok és mézes sütemények az egész körülbelül 70 apróságnak. Az ártatlan egyszerű falusi aprósággal való csodát produkált az óvodát vezető *Natalia* kedves testvér: a sok szép karácsonyi ének, a duettek, monológok s egyéb sok szép alkalmi versek tek könyekig meghatották a mindkét alkalommal jelen lévő nagyszámu közönséget; s az isten áldja meg még a haló porában is stb.

kifejezéseknek vége-hossza nem volt a nemes lelkű alapítóra — s a fáradhatlan kedves Testvérekre. Az ünnepély végén *Sárkány* József plébános köszönte meg szép szavakkal a szép ünnepélyt s mondott áldást a község nagy jólétjére, *Bunyitay* Vincze nagyvárad apátkanonok urra: Isten áldása legyen minden nemes szádékán!

\* **A villamos világítás üzeme.** A villamos műhöz a városi igák szállítják a vasutól az üzemhez szükséges szenet, azonban a szállítás nagyon sokba kerül, mert a vasutnál sokáig kell tétlenül várakozni az igáknak s így a munka eredménye nincs arányban az igák költségeivel. *Köszeghy* József a városi főmérnök éppen ez okból előterjesztést tett a városi tanácshoz, hogy a városi igák igénybevételét a szénszállításnál mellőzve s más úton gondoskodjanak az üzemhez szükséges szén szállításáról.

\* **A szocialisták kongresszusa.** A nagyvárad szocialisták az egész vármegyét bekalandozták az utóbbi időben s agitációjuknak meg lett a sikere annyiban, hogy a szegény földműves lakosság között is sikerült híveket szerezniök a szocialis eszméknek. Karácsony első és második napján megyei kongresszust tartottak Nagyváradon a Sasban. A nagy terem szocialista jelvényekkel, Lassale és Marx arcsképeivel volt díszítve. A vidékről nagyobb számmal jöttek számos emberek, akiket kecséget a szocialisták törekvése. Karácsony első napján *Ehrenfeld* Adolf nyitotta meg a kongresszust s megalakították a tisztikart. *Ehrenfeld* Adolf a munkás mozgalmakat ismertette, *Szász Imre* (Hegyköz-Pályi) a munkahiányról panaszkodott, *Brindusz János* (Vársonkolyos) román nyelven a munkásnép sanyaru helyzetéről beszélt. Felmutatott egy darab fekete kenyeret, majd a csendőrök erőszakos bánásmódját panaszolta, *Bodnár Mózes* (Vizesgyán) felemlítette, hogy a jövő aratásra még most sincsen munkájuk biztosítva. *Olasz János* (Krajnikfalva) a súlyos adóról, *Gyelán György* (Gyires) az iskolatgy elhanyagolásáról szólott. — Délután *Markó Elek* a szocialisták szervezkedéséről beszélve, erősen támarta *Mezői Vilmost* és az újjászervezett szocialista pártot. — *Vántus Károly* a párt programját, *Szilasi József* pedig a választói jog kiterjesztését fejtegette. — Második nap *Nagy Lajos* beszélt zagyva dolgokat a Szocializmus és klerikalizmusról. Ezután a pártvezetőséget *Vántus Károly*, *Ehrenfeld Adolf*, *Markó Elek*, *Szilasi József*, *Nagy Lajos*, *Sonnenvirth Lajos*, *Sirbermann Mór*, *Pál Lőrincz*, *Felberger Ferencz* és *Tánczer Lipót* tagokból alakították meg. — Délután *Sonnenvirth Lajos* joghallgató, a szocialista a sajtó hivatásáról szólva, indítványozta, hogy a párt Nagyváradon lapot indítson. Nagy vita után a párt vezetőségét utasították, hogy egy szocialista havi lap alapítását készítse elő. *Israel* Jakab budapesti küldött záróbeszéde fejezte be a kongresszust.

\* **Kápolnaszentelés az elmeógyógyintézetben.** A biharmegyei közpórház új elmeógyógyintézetének főépületében diszes és tágas kápolnát rendeztek be, Isten dicsőségére, a könnyebb betegek lelki épülésére és vigasztalására. A szép kápolna diszes oltárral, szent Antal szobrával és két padosorral van felszerelve s villamos csillárral berendezve. Az új kápolnát karácsony első napján áldotta meg *Széchenyi Jenő* kanonok s utána szent misét mondott. A szép ünnepségen a könnyebb betegek közül sokan voltak jelen. Az elmeórház lelkészi teendőinek ellátásával a megyés püspök *Mayer* Antal szentszéki jegyzőt bizta meg.

\* **A városi pénztárak rendben.** Nagyvárad város főpénztárában és az adópénztárban tegnap délelőtt váratlan rovacsolást tartott *Rimler* Károly polgármester, *Ragány* János főszámvevő kíséretében. A vizsgálat során min-

dent rendben találtak. Kitént ez alkalommal, aminek már hangot adtunk, hogy az adópénztár helyisége szűk s rossz helyen van berendezve. Ezen az adózó közönség érdekében okvetlen változtatni kell. Mint halljuk, *Ragány* János főszámvevő ez iránt írásban tesz a tanácshoz előterjesztést.

\* **Diszes esküvő.** Ünnep másodnapján délelőtt vezette oltárhoz a prémontrei read templomában *Száhlender* Lajos fővárosi kereskedelmi iskolai tanár, *Száhlender* Károlynak, a belényes-vaskóhi vasut igazgatójának fia szépséges menyasszonyát, *Ficzek* Lajos előkelő nagyvárad ügyvéd nagyműveltségű, bájos leányát, *Margitot*. Az új párta *Dencs* János tb. kanonok megható beszéd kíséretében adta az egyház áldását. Násznagyok *Mayr* Sándor és *Sebessy* Lajos, nászasszonyok *Mayr* Sándorné és *Sebessy* Lajosné voltak. Koszorus párok *Sebessy* Irénke — *Ficzek* Emil, *Sebessy* Erzsike — *Ficzek* Jenő, *Pekanovits* Margit — *Péterffy* Elemér voltak.

\* **Előléptetés.** A karácsony meghozta a m. á. vasuti főbb tisztviselőknél is a kinevezést, illetve előléptetést. A nagyváradiak közül csak egyet találunk a hosszú listában. *Szamaszanka* Ernő felügyelő a II. rangfokozat 2-ik osztályából ugyanazon rangfokozat 1-ső osztályába lépett elő.

\* **Melegedő szobák a régi rendőrségi épületben.** A karácsonyi ünnep alatt alaposan megváltozott az időjárás. Ugyancsak hideg idő volt az ünnepek alatt, tegnap reggel pedig elkezdett a hó esni s az egész délelőtt folyamán esett, úgy hogy délre vastag rétegben borította el a földet a hó. A hideg idő beállta ismét nagy rémületet okozott azon szerencsétlenek között, kik hajlék nélkül vannak. Kétségbeesésükben *Gerő* Armin rendőrkapitányhoz folyamodtak, ki azonnal intézkedett, hogy a Kossuth-utcai régi rendőrségi épület türesen álló udvarhelyiségei, melyek a legényesség tartózkodási helyétől szolgáltak, befűtessenek s a padozatra szalma hintessék, hogy a hajléktalanok legalább ide menekülhessenek a szigorú tél vasfoga elől.

\* **Osszegegt gyermek.** Egy két éves kis élet pusztult el Bagaméron szüleinek a gondatlanságából. *Amos* Károly lakásán vasárnap délelőtt magában játszadozott a két éves kis Imre. Eggedülvalóságában a tüzhely paraszival kezdett játszani s addig piszkálgatta a hunyó tüzet, míg a ruhácskaja lángra lobbant s a parányi gyermek nem bír menekülni a gyilkos veszedelemből. Ide oda futkosva felgyújtotta a körülete heverő ruhaneműeket s a keletkezett füstben megfulladva, a tüzhely előtt szénné égett.

\* **Az állami tisztviselők fizetési pótléka.** Az állami tisztviselőknél megjött a karácsonyi ajándék, mivel a már említett pótlékot a pénzügyminiszter már folyósította. A nagyvárad tisztviselő legközelebbjének is örömet okozott a pótlék, amely a mostani drágaságban nagyon is felfér. Egyes hivataloknál, mint pl. a pénzügyigazgatóságnál, már ma, kedden felvehetik a pótlékul jutott összeget. Igen sokan azonban panaszkodnak, hogy sokat levonnak a pótlékból, s így az állam egy részét más czímen visszaveszi. A nagy reklámmal hirdetett segítség kevesebbre zsugorodik össze, mint gondolták.

\* **Vaddisznóvadászatok Zichy Jenő gróf birtokán.** Gróf *Zichy* Jenő a durgazdag biharmegyei földesúr élesdi birtokának kiváló vendégei lesznek az új év első napjaiban. A gróf ugyanis január 2-án kezdi meg birtokának erdősegeiben a vaddisznó vadászatokat és arra értesülünk szerint a vendégszerető gróf a következő előkelőségeket hívta meg: *Elek* Gusztáv

kir. kamarás, gróf *Zichy* Odón, gróf *Pzedziecky* Stefan Varsóból, báró *Baich* Miklós, gróf *Almássy* Dénes, báró *Vécsey* Miklós, báró *Jeszenszky* Sándor, *Rudnay* Béla főkapitány, *Beöthy* Atilla, *Juricskay* Vid, *Juricskay* Zoltán, *Barta* János, *Telegdy* József, *Perczel* József, altábornagy, *Scherer* Kamilló törvényszéki elnök stb.

\* **Agyonvert legény.** Szükszavu telefonjelentésben értesítettek bennünket a biharmegyei Arpád községből, hogy ünnep másodnapján véres verekedés történt a falu korezmájában. A verekedés egyik áldozata *Modi* Sándor, akit Nagyszalontára szállítottak súlyos sebeivel. Nagyszalontán a kórházban *Modi* Sándor tegnap belehalt sebeibe s tegnap értesítették az ügyészséget az árpádi véres verekedésről.

\* **Karácsonyi ünnepély.** Szaniszlón f. hó 23-án igen kedves karácsonyi ünnepélyt rendezett az állami kisedővodában *Andriška* Teréz óvónő. A felügyelő bizottsági tagokon kívül zsofolásig megtelt a nagy terem érdeklődőkkel, kik feszült figyelemmel hallgatták az apró emberek kedvesebb-kevesebb mondókáit s gyönyörködve szemlélték a játék ügyes rendezését, mely az óvókisasszony finom izlésére vall. Az ünnepély végével a kicsinyek megkapták a Jézuska ajándékát, mely után a felügyelőbizottsági elnök köszönetet mondott az óvónő fáradozásáért s további munkálkodására Isten áldását kívánta. Ezzel a kedves ünnepély befejezést nyert.

\* **Okszerű gazdálkodás.** A Csesztivő-Dudek-féle menedékházban eddig 8 elaggott polgár és polgárasszony nyert elhelyezést. A város most, *Komlóssy* József gazd. tanácsnok kezdeményezésére az alapítvány körözs-utcai rozoga épületét alaposan kijavíttatta, ami által a bérjövdelem annyira emelkedett, hogy most a renoválás költségein felül kétszer annyi szegény elaggott lehet a tápintézetben elhelyezni. A Csesztivő-intézet választmánya tegnap délután ülést tartott, a melyen *Komlóssy* József elnöklete alatt *Kugler* Albert, *Molnár* Lajos és *Beczky* Lajos biz. tagok voltak jelen. A 8 gondozott férfi és nő közül egy meghalt, az így megüresedett egy helyre felvett elaggott emberen kívül még nyolcz szegény aggastyánt, illetve agg nőt vettek fel s így a jövőben 16-an nyernek elhelyezést a Csesztivő-Dudek-intézetben.

\* **A Barabás-asztaltársaság f. hó 30-án azaz szerdán délután 6 órakor tartja évi összejevetelét, amelyre tisztelettel felkértek az összes tag urak, hogy minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Targy: az asztaltársaság újjászervezése.**

\* **Ongyilkosság.** *Blau* Albert ötven éves nap-számos, mivel hat tagból álló családját nem tudta eltartani, vasárnap délelőtt 11 óra tájt Sándz-utca 12. sz. a. levő lakása fasszínjében konyhakéssel elvágta a nyakát. Dr. *Barna* Armin első segélye után a közpórházba szállítottott. Sebe nem életveszélyes.

\* **Adomány a Gazdakörnek.** A földművelésügyi miniszter szép karácsonyi ajándékban részesítette a várad-velencei gazdakört. Egy egész könyvtárra való érdekes, közhasznú munkát küldött a körnek, azonkívül 20 koronával gondoskodott a könyvek elhelyezésére szolgáló állvány beszerezhetőségéről is.

\* **Vetítő estély Nagyváradon.** A „Műkedvelő fényképezők köre“, mint értesülünk, legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a budapesti és külföldi Amateur-egyesületek mintájára vetítő estélyeket fog rendezni és az erre vonatkozó program kidolgozására valamint az előintézkedések megtételére egy bizottságot küldött ki. Reményli az egyesület, hogy

ezen estélyeket a közönség fokozott érdeklődése fogja kísélni. Ezenkívül pedig az egyes elhatározta egy kiállítás rendezését is és ennek idejét 1904. évi május hóra tűzte ki. A kiállítás előmunkálatainak megtételével Halász Gyula és dr. Csulyok Béla lettek megbízva s így annak sikere már előre is biztosítva van.

\* A karácsonyi vásár nyilvános számadása. Az adakozások folytatása és vége:

Mayor Miklós alezredes 60 K, Mangra Vazul püspöki helynök 20 K, Hevesy Odón 20 K, Schwartz Bertalanné 20 K, dr. Fráter Imréné 10 K, Havassy Zsigmondné 2 K, Papp Miklós pénzügyigazgató 10 K, Martonffy Gabriella 10 K, Lovassy Ferencz 20 K, Br. Vojnics 20 K, Grf Wenckheim Frigyesné 40 K, Popper Károly 5 K, Sztankovacszy Mária 20 K, Balog Sámuelné 4 üveg ó-bor 2 üveg befőtt, 1 kilo cukor és 1 kilo gesztenye, gróf Wenckheim Frigyes 10 drb nyul, gróf Almási Imre 2 drb nyul, br. Königswarter Herman 30 drb nyul, gróf Zichy diószegi uradalma 20 üveg ó-bor, gróf Majláth Gusztáv püspök 12 üveg ó-bor, Hegyessy Márionné 2 csomag bab, 2 kilo köles, kása és 2 üveg befőtt, a Gyulai kenyérsütőde 40 drb kenyér, Klein Ignác czimfestő egy olajfestményü kép, Hoffman Henrikné 4 drb nyul, ifj. Jelinek Ferencz 14 cserép virág, Szamzaszka Ernő 6 drb nyul, Bölönyi József 10 drb nyul. A belépő jegyeknél felülfizettek: Rimler Károly polgármester 9 K, Bordé Ferencz főjegyző 5 K, id. Moskovics Mórné 60 fillér, Lichmann Mórné 10 K. Összes bevétel 2193 K. 86 fillér, kiadás 1104 K, 41 fillér, összesen 2193 korona 86 fillér, a tiszta jövedelem 1089 korona 45 fillér, melyből a városi árvaház alap kapott 1000 K, a nővendékek karácsonya alapja 50 K, a Gyermekek kórház műszer alapja 39 K, 45 fillér összesen 1089 K 45 fillér.

Mindazon kegyes adakozóknak, kik a karácsonyi nagyvásár sikerét anyagilag és tényleges működésükkel előmozdították, az árvaház igazgató választmányának nevében ez uton mondok köszönetet és az árvák ügyét a nemes szívek kegyes pártfogásába továbbra is ajánlom. Ozv. Des Echeroles-Kruspér Sándorné, elnök.

\* Talmud iskolák vizsgálata. Várad-Veleneczen magán talmud iskolákat tartanak fenn, amelyeket december 30-án vesznek vizsgálat alá közegészségi és közrendészeti tekinteteből. A vizsgálatot Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Gerő Armin r. főkapitány és dr. Nemes Aron tiszti orvos teljesítik.

\* A petróleumlámpa áldozata. Borzalmas szerencsétlenség áldozatául esett Ermhályfalván vasárnap este Tóth Mari tizenkilenc éves leány. Sógora lakásán az égő petróleumlámpába petróleumot töltött s gondatlan vigyázatlansággal az égő lámpa belét az üveg szája elé tartotta. Erre felrobbant az egész üveg tartalma s az égő folyadék szétfreccsent a szerencsétlen leány ruhájára, aki sikoltozva menekült az udvarra. Mire segítségére siethettek, már az egész leány mint egy égő fáklya lángolt s oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy most a halállal vívódik.

\* A szociálisták tüntetése az ipartestület ellen. A törvénynek megfelelőleg vasárnap tartották meg az ipartestületi békéltető bizottság, valamint az ipartestületi betegsegélyző pénztár segéd tagjainak választását. A szociálista vezetőknek sikerült az iparossegédeket felbujtogatni az ipartestület ellen s így az összes beválasztottak a szociálisták közül kerültek ki. A választásokat Gerő Armin főkapitány vezette. Az ipartestületi betegsegélyző pénztár kiküldötteinek segédtagjaik megválasztottak:

Megyeri Mihály, Tömpe György, Pelle Mihály, Markó Elek, Jeremiás István, Kun Imre, Magyar János, Németh Lajos, Fehér József,

ifj. Kovács István, id. Nagy Lajos, Miklós István, Pistai János, Todre Sándor, Oláh Károly, Kiss Gyula, Mogyorósy János, Klementisz Béla, Hegyessy Károly, Bass Gyula, Szolnoky József, Köteles Mihály, Vántus Károly, Szilasi József, Molnár Lajos, ifj. Kovács János, id. Kovács János, Bereczky Sándor, Beck Sámuel, Horváth Sándor, B. Nagy Antal, Bende Károly, Nagy Sándor, Gáspár József, Várad Albert, Boros Lajos, Buday László, Tanczer Lipót, Megyeri Sándor, Faludi Albert, Elek Lajos, Bogdán Gábor, Tankó János, Grósz Zsigmond, Nagy Lajos, Weinstein Mór, Róth Gyula, Israel Márton, Reidzig József, Lengyel József, Radics János, Veres István, Strucz József, Prokay Sándor, Kiss Antal, Friedländer Izidor, Sichermann Mór, Soltész Lajos, Róth József, Weisz Mihály, Novák Kálmán, Szwittyo József, Likover Henrik, Deutsch Vilmos. Az ipartestület békéltető bizottságának tagjai lettek: Markó Elek, Kun Imre, Németh Lajos, id. Nagy Lajos, Miklós István, ifj. Pelle János, Szilassy József, Molnár Lajos, Szabó Sámuel, ifj. Kovács János, Róth Gyula, Weinstein Mór, Reidzig József, Veres István, Boros Lajos, Tanczer Lipót, Buday László, Várad Albert, Edberger Ferencz, Sichermann Mór, Prokay Sándor, Nagy Sándor, Kis Antal, Megyeri Sándor, Nagy Lajos, Tankó János, Molnár Lajos, Grósz Zsigmond, Likover Henrik, Novák Kálmán. Póttagok: Pistai János, Hegyessy Károly, Bereczky Sándor, Koller Ferencz, Deutsch Vilmos, Bende Károly.

A szociálisták nem elégedtek meg a győzelmükkel, hanem délután a tüzoltó lakatnyában gyűlést tartottak, amelyen támadták az ipartestületet. Majd az ipartestület elé vonultak s éktelen lármával tüntetést rendeztek.

\* Névváltoztatás Schlager Albert nagyváradi lakos vezetéknevét »Verő«-re változtatta.

x **Cukor és kávé.** Ezen két cikk a háztartásban egyike a legszükségesebbeknek, melyeket most a legjobb alkalom beszerezni a *Mertz Nándor* cégnél, ki is mint lapunk mai számában lévő hirdetésében olvasható, kávé-vevőinek különös kedvezményt nyújt.

x **Az újévi vásár** megkezdődött Wallerstein Fülöp Fiai nagyáruházában, (Nagyváradi, Bémer-tér) mely előnyös bevásárlási forrásra az uton hívjuk fel olvasóink szíves figyelmét.

**Gondoljon mindég arra,** hogy a lélekzöszervek meghűtése, mint a tüdő, gége, torok s egyéb bajoknak borzasztó következményei lehetnek. A ki ilyen betegségeknek van kitéve vagy pedig asztmában, gége-, torok-, tüdőhurutban, nehéz lélekzésben, mellszorulásban vagy hasonló bajokban szenved, az használja az általánosan elismert és kedvelt »Pectora« fűszer teát, mely szer csodálatos hatással bír minden ezen betegségeknek.

A ki a »Pectora« fűszerteát valódi, hamisítatlan állapotban akarja meghozni, forduljon közvetlen csak a Diana-gyógyszertárhoz, Budapest, Károly-körút 5. sz., mely azt csomagonként 2 koronájával küldi meg. 542.

## SZÍNHÁZ.

**Sötétség.** Rutkay György nagyhatású színműve, mely szép sikert aratott Váradon is, mint a fővárosban, ma kerül színre 3-adszor a Szigligeti-színházban. A főszerepeket: E. Kovács M., Somogyiné, Berlányi, T. Pogány, Keszler, Bognár, Tóth, Dásy játsszák.

**Modell.** Soupe Ferencz operettje kerül színre szerdán Parlaghy Cornéliával a czim-szerepben.

**Sabin nők elrablása.** Schöntan Ferencz kaczagató hohozata kerül színre csütörtökön Szilveszter estéjén a Szigligeti-színházban. A főszerepeket: Benkő J., E. Kovács M. Berlányi, Orley Flóra, Szatmáry, Krasznai, Tóth, Bognár, Dásy játsszák. Ezen előadás kivételesen 7 órakor kezdődik.

## Szigligeti-Színház.

Folyószám 89. Bérletszám 86. (páros.)

Ma, kedden 1903. december 29-én:

### Sötétség.

Színmű.

**HELYARAK:** Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kőszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szerdán, december 30-án

### Modell.

Operette.

## IRODALOM.

**Karácsonyi album.** A »Vasárnapi Ujság« az idei karácsonyra előfizetőinek nagyszabású, rendkívül díszes kiállítású ünnepi albumot adott ki. E hat nagy ivre terjedő, színes aranynyomatu borítékkal ellátott album három művészi kivitelű színes képmelléklete: Rákóczi legjobb hiteles arcképe, *Mányoky* Adám egykoru festménye után, *Benceur* Gyula »Kedvenceim« s *Margitay* Thamer »A duzzogó huszár« című festményei.

Az album szépirodalmi része Jókai Mór-tól, Mikszáth Kálmántól, Eötvös Károlytól, Bársony Istvántól, Gyarmathy Zsigánótól, ifj. Korányi Frigyes-től közöl elbeszéléseket. Szabolcska Mihálytól, Endrődi Sándortól, Kosza Andortól, Dalmady Győzdtől, Lampérth Gézáttól, Zempléni Arpádtól, Sajó Sándortól költeményeket és Szász Károly műfordítását Milton után. E szépirodalmi közlemények nagyobb része jeles művészeink, Hány Gyula, Kinnach László, Neogrady Antal, Goró Lajos, stb. illusztrációival jelen meg.

Az album nagy része az idei Rákóczi-ünnep alkalmából *Rákóczi s a kurucz-kor* emlékének van szentelve. E tárgyú cikkeit Thaly Kálmán, Szádeczky Lajos, Szendrei János s mások írták s nagyszámú eredeti illusztrációkkal vannak díszítve. Ezek közt az eddig kiadatlan, érdekes képek gazdag sorozata található, azon felvételek után, melyeket Szádeczky Lajos hozott magával konstantinápolyi és rodostói legújabb utjáról.

Az ünnepi album összesen 81 eredeti képet tartalmaz: bolti ára 3 korona.

A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 4 korona, félévre 8 korona.

Az előfizetések a »Vasárnapi Ujság« kiadó hivatalába, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám alá küldendők.

**A magyar helyesírás.** Dr. Vargha Damján cziszt. r. főgymn. tanár »A magyar helyesírás szabályai« szójegyzékkel című füzet alólírott könyvkiadóhivatal bizományába ment át és csakis ott rendelhető meg. Ara naplóborítékba füzve 30 fillér, vászonborítékban 40 fillér. Tisztelettel a Szent István-Társulat könyvkiadó hivatala Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

## Közön ség köre.\*

## A közuti vasut előterjesztése.

A következő sorok közlésére kértünk fel: A villamos áramszolgáltatás kérdésében a városhoz benyújtott előterjesztésünket a *Nagyvárad* állandó támadás tárgyává tette. Ez ellen semmi szavunk, sőt ha a támadásnak az volna az oka és eredménye, hogy a kérdést alaposan fölvilágosítsa, magunk is köszönettel fogadnók a hírlap szereplését.

Sajnálattal látjuk azonban, hogy a *Nagyvárad* nem a kérdés fölvilágosítását, hanem a szenzációhajhászait és a kedélyek felizgatását czélozza. Tulajdonképp ez ellen nem szólhatunk, mert kétségtelen, hogy minden lap szerkesztője legjobban tudja, hogy olvasói a dolognak mily medorban való tárgyalását kívánják.

Ha tehát a *Nagyvárad* ellen mégis felszólalunk, csak azért tesszük, hogy az illetékes körök figyelmét arra a körülményre hívjuk fel, hogy a városhoz benyújtott előterjesztésünket néhány nap mulva nyomtatásban ki fogjuk osztani és így mindenkinek alkalmá lesz arról meggyőződni, hogy *valóltan a Nagyváradnak* az az állítása, miként beadványunk tartalma és még inkább hangja alkalmas arra, hogy a város polgárságát állandór forogásban tartsa.

Nagyvárad, 1903 decz. 28-án.

Kiváló tisztelettel

*Nagyvárad* Gőzmozdonyu Közuti  
vaspálya részvénytársaság.

## NYILTTÉR.

A közlő

— UJÉV —

alkalmára

## névjegyek

szép kivitelben, jutányos árban  
készítettnek

a *Szent László nyomdában*,  
Szilágyi Dezső-utca 3. sz.

Hatóságilag engedélyezett

## végeladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közön-  
séget, hogy *Bémer-téri fióközletemet* fel-  
oszlatom s ennél fogva a raktáron lévő  
*fér fi divat-, díszmü- és játék*  
*árakat* mélyen leszállított áron  
(beszerzési áron alul)

## teljesen kiárusítom.

LEIPNIK MIHÁLY,

uridivat nagyáruháza

Nagyvárad, Bémer-tér.

Telefon 362. 449

Az üzlethelyiség berendezéssel együtt  
kiadó.

\* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget  
A Szerk.

Megkezdődött az ujévi olcsó  
czipő-vásár!

A legjobb minőségű

női, férfi és gyermekcipőket

óriási választékban és feltűnően leszállított  
olcsó áron bocsátom a n. é. vevőközön-  
ség rendelkezésére

ARANYI ALBERT

czipőáruháza

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Huzellával  
szemben).

Telefonszám: 512. 549.

Angol, orosz sárczipőkülönlegességek!

## Ujévi

## ajándéktárgyak:

Drágakövek, ékszerek, arany órák, ezüst  
evőeszközökből és dísz tárgyak, a legna-  
gyobb választékban és legszolidabb  
árak mellett kaphatók 483

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfino-  
mabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409.

## Igazságszolgáltatás.

## Uzsorás parasztok.

Ertaresai szegény földturó parasztok álla-  
nak a törvényszék előtt. Gabona uzsorával ny-  
részkedtek pár forintos kölcsönökön.

Hegedűs Pálné, Tolvaj Lajos, Gazsi József  
és Für József többnyire csak közvetítői voltak  
az uszora kölcsönöknek, melyeket öv. *Singer*  
Sámuelnél szereztek 28—50%-ra.

A kölcsön összege 14 koronától 80 koro-  
náiig terjedt s az uszora módja rendszeren a kö-  
vetkező volt:

A vadtottak oly feltétellel adtak vagy sze-  
reztek kölcsön kisebb összegeket, hogy az adós  
rendszeren két értékű gabonával tartozott aratás  
után adósságát leróni.

Az adósok feljelentésére az ügyészség meg-  
indította a büntető eljárást, melyben tegnap  
tartották meg a főtárgyalást.

**Halálbüntetések statisztikája.** Most,  
hogy erős mozgalom indult meg a halálbünte-  
tés eltörlése mellett, nem lesz érdektelen a  
következő statisztikai adatok ismertetése: Né-  
metországban az évenként kiszabott halálbü-  
ntetések száma 38—60 között ingadozik. Ausz-  
triában 24 év alatt 2169 halálos ítéletet mond-  
tak ki. A kiszabott halálbüntetéseknek Német-  
országban alig egy tizedét, Ausztriában pedig  
alig egy harminczadát hajják végre. A többi  
halálra ítélt kegyelmet kapott. Hogy a ke-  
gyelem megadásánál vagy megtagadásánál minő  
elveket tartanak szem előtt, azt nehéz meg-

állapítani. Németországban ugyanis ez évben  
megtagadták a kegyelmet egy 18 éves elítél-  
től és kivégeztek egy elmebajosnak látszó  
egyént, miután fejbaját egy évig gyógykezelték.  
Nálunk 20 év alatt 89 halálos ítéletet hoztak,  
közülük 35-öt hajtottak végre.

## TAVIRATOK.

## Házaszabályreformok.

Budapest, decz. 49. (Saj. tud. táv.)  
*Tisza István* gróf házaszabályreformokra  
készülődik. S e házaszabály revízió tár-  
gyában hosszas tárgyalásokat folytatott  
az ellenzék vezető férfiával: *Zichy Já-  
nos* gróffal, *Kossuth Ferencz* csel *Polonyi*  
Gézával és *Ugron Gáborral*.

## Egy hang a karzatról.

Budapest, decz. 29. (Saját tud. táv.)  
A képviselőház mai ülésén *Mukics Si-  
mon* felszólalása előtt érdekes jelenet  
történt. Az egyik karzatról egy fehér  
szakállu öreg ur érczes hangon lekiáltott  
az ellenzék felé:

— Istenre kérem önöket, szüntessék  
meg az obstrukciót. Ne sodorják vesze-  
delembe az országot. Éljen a kormány!

A közbeszólás kínos feltűnést keltett,  
mire a teremőr ki akarta vezetni a  
rendzavaró öreg urat, aki erre tiltakozni  
kezdett:

— A parlament a lelkek gyülekezete  
— kiáltotta harsányan — jogom van  
felszólalni, ismételtette erős meggyőződés-  
sel, a háznagy hivatalban aztán felvi-  
lágosították, hogy ez rendellenes zavar-  
gás, mire igazolta, hogy ő *Meljes Boldi-  
zsár* magánzó. Megindították ellene az  
eljárást.

## A trónörökös nevelője meghalt.

Bécs, december 29. *Thurnbergi La-  
tour József* altábornagy, az urakházának  
tagja, valóságos belső titkos tanácsos és  
*Rudolf* néhai trónörökös volt nevelője  
ma reggel 64 éves korában elhunyt.  
(M. T. I.)

## A dán király beteg.

**Kopenhága**, decz. 27. Tegnap idérke-  
zett jelentés szerint *Keresztély király* meghűt  
és ágyba kellett feküdni. Ma reggel felkelt a  
király, azonban csak rövid ideig maradt fenn,  
mert hátfajdalma volt. A királynak láza nincs  
és közérzése kielégítő.

## Robbanás több emberhalállal.

**Resina**, decz. 29. Tegnap este egy  
pajta, amelyben több falusi lakos tüzi-  
játékhoz szükséges részleteket csinált,  
felrobbant. A robbanásnak nyolcz ember-  
élet esett áldozatul és 15-öt sebesülten  
hoztak ki a romok közül.

## Az orosz-japán kérdés.

**Peking**, decz. 27. (Reuter.) Az összes  
kínai alkirályok utasítást kaptak, hogy küldje-  
nek be kimutatást az összes szolgálatra alkal-  
mas idegen tisztokról kiképzett legénység szá-  
máról. Most is aggodva figyelik az orosz-japán  
kérdés fejlődését.

## REGÉNY CSARNOK.

## A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

31

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pémberton.

— Kigyók, vagy piócák, — feleltem ingerülten, — öt perc múlva nyakunkon lesznek a haramiák, s akkor mit csinálunk, Bligh Péter? ... Nos, mit csinálunk?

Mert én magam már nem tudtam tanácsot. Az egész erdő visszhangzott a kiabálástól, sőt távolról valami ének-félét is véltem hallani, mint mikor több ember összefog és dalolva megy együtt.

— Mindjárt itt lesznek, — mondtam magamban.

S még jóformán el se gondoltam ezt, midőn a sűrűből rám tört egy haramia és egyenesen Bligh Péter karjaiba rohant. A hatalmas termetű kormányos ugyszólván tovább adta, — csak egyet lökött aneki lódult emberen, aki hanyat-homlok belebukott a sötét tóba, mely nagy loccsanással nyelte el őt. Még csak kiáltani se volt ideje, de kiáltott helyette Bligh Péter, akinek homlokát és egész testét kiverte a halálverejték, hogy ő most embert ölt!

— Nem a mi vétkünk, — vizsgáltam a derék kormányost, aki csaknem sirva fakadt; — mi nem bántottunk senkit; s ha a gazemberek mégis üldöznek, ők lássák a kárát! ... De itt nem maradhatunk, mert mi is úgy járunk, mint a vízbe esett. Én pedig jobb szeretem, ha a parton vernek agyon, mint hogyha a kigyók és piócák ebédje leszek. Azt tanácsolom hát, hogy forduljunk vissza.

Egyikük se felelt, de azért szót fogadtak. Mind a hárman kezdtek elvesztetni a fejüket s úgy összebujtak körülöttem, mintha én tőlem várták volna a védelmet és szabadulást. Legkivált Seth Barker, aki valóságos óriás volt köztük, egyre beszélgetett magában, mintha ittas lett volna, a kis Dolly Venn pedig időről-időre

oly hangos füttyölésbe kezdett, mintha csak színházból ment volna hazs Londonban.

(Folyt. köv.)

## KÖZGAZDASÁG.

## Az olasz boráradat.

Mint a Borászati Lapokban olvassuk, minden képzelmet felülmúl az a zürzavar, amelyet az olasz borimport óriási megnövekedése Triestben és legfőképpen Fiumében előidézett. Minden egyéb forgalom megakadt, a messzeut-ról megérkező hajók órákig kénytelenek nyílt tengeren vesztegetni, mert a bonnal megrakott hajók kiürítése emberfeletti munkát és igen sok helyet igényel. Minden üres hely a molokon, a rakpartokon, a piacon, minden rendelkezésre állott piacze és félszer boroshordókkal van megtöltve, de még így sem fér el minden, úgy, hogy ideiglenes fabódékat, barakkokat, vászon sátrakat állítanak fel a borok befogadására. De ez még nem elég, mert a vasutak a megvámolt bor elszállítására is képtelenek és ez új szállítmányok elhelyezésére nincsen semmi hely. A megszorult importőrök egy régi — használaton kívül helyezett — vasuti alagut átengedését kérik beraktározási célra és minden lehető és lehetetlen kívánságokkal lépnek fel, csak hogy az olasz lőrélt elhelyezhessék. A szabadraktárakban megakadt teljesen a forgalom, mert a vámhivatalnokok képtelenek előírása szerint kötelességüket végezni. És ez az olasz kereskedőnek még mind nem elég. Panaszokkal ostromolják a maguk kormányát, melyekben jogsegélyt kérnek, a magyar és osztrák kikötők hatóságait mulasztásokkal (!) vádolják, hogy a forgalmat oly nehéz lebonyolítani. Az olasz kormány viszont táviratilag kérte kormányainktól a helyzet orvoslását és felelősekké teszi őket az olasz kereskedők által szenvedett károkért (!), ha december 31-éig a vámkedvezményt igénybe nem vehetik. Így fest a helyzet abban a perczen, midőn egyes napilapok oly híreket lanszíroznak, hogy az olaszokkal egyezség nem lévén köthető, auto-

maticze néhány hétre meg lesz hosszabbítva a jelen szerződés !! Egyébb se kéne, hogy azután a 6 vagy 8 hetet az olaszok is, francziák is a jelen tapasztalatok alapján még jobban kihasználhassák.

## Értéktőzsde

Budapest, decz. 28.

Osztrák hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allamvasut	— — — — —	694.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	585.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

## Határidők.

Budapest, decz. 28.

Buza októberre	— — — — —	7.36
Buza áprilisra	— — — — —	7.88
Tengeri	— — — — —	6.26
Rozs okt.	— — — — —	6.80
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repcze, aug.	— — — — —	11.90

## Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. decz. 28-án.

Magyar aranyjáradék 4	— — — — —	119.—
Magyar koronajáradék	— — — — —	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4, 1/2 %	— — — — —	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	— — — — —	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4 %	— — — — —	98.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	— — — — —	98.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	209.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	— — — — —	164.—
Osztrák járadék papirban	— — — — —	100.40
Osztrák járadék papirban	— — — — —	100.50
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	120.50
Osztrák korona	— — — — —	100.50
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	156.—
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	16.—
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	786.25
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	680.50
Párisi vista	— — — — —	19.04
29 frankos arany (Napoleon'dor)	— — — — —	717.—
Németbirodalmi márka	— — — — —	239.32
Londoni vista	— — — — —	95.20
20 márkás arany	— — — — —	23.48

A szerkesztést fel veszi:

Dr. VUCSKICS GYULA.

## Mindenki érdeke

## ujévi bevásárlásait

Wallerstein Fülöp Fiai ezégnél Nagyvárad, Bémer-tér

eszközölni, hol

leltározás előtt minden elfogadható árban

— kézmű és női divatáru cikkek —

árusítatnak ki.

## „Globus“

Élet- és járadékbiztosító társaság

a

„Bécsi Bankgyesület“

és a Müncheni

„Bajor Jelzalog- és Pénzváltó Bank“

által alapított.

A társaság vagyona 1901. év végével **4.053 987 55 korona**. Ezen vagyon készpénzben, értékpapirokban, részben a társaság bécsi palotájában és egyéb saját házakban van elhelyezve.

Az intézet élet- és gyermekbiztosítási feltételei a legmesszebb menő kedvezményeket nyújtják a biztosító feleknek.

Mindenemű felvilágosítással készségesen szolgál a „Globus“ élet- és járadék-biztosító társaság vezérképviselője **Nagyváradon, Uri-utca 43.** fenti vezérképviselőség hajlandó oly egyéneket (kedvező feltételek mellett) összeköttetésbe lépni, kik biztosítási üzletek közvetítésére alkalmasak. 545.

## Belépési felhívás!

A »Nagyvárad Hitelbank takaré- és segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat 1904. évi január hó 1-ig a »Nagyvárad Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik. Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér — beiratási díj üzletrészenként, egy- és mindenkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt igénybevevő tagoknak olcsó kamattal — jótállás nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon át, vásár- és ünnepnapokon d. e 9—10 óráig eszközölhető a »Nagyvárad Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

Nagyvárad Hitelbank  
takaré- és segélyszövetkezet  
igazgatósága.

250

## Hirdetmény.

### A „Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Jelzalogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszeres és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

**Az igazgatóság.**

225



## Kávé árak

## leszállítás.

Legolcsóbb

## fűszer

bevásárlási forrás,

a

# MERTZ-féle

fűszer, csemege és borkereskedésében.

Körös-utca.

Telefon: 448.

MAI NAPTÓL KEZDVE:

**ajándék! CZUKOR! ajándék!**

Egy kiló finom Cuba kávé . . . . . 1 frt 56 kr.  
 ➡ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.  
 Félkilogramm finom Cuba kávé . . . . . — — 78 kr.  
 ➡ Fél kiló cukor hozzá ajándékul.  
 Negyed kiló finom Cuba kávé . . . . . — frt 39 kr.  
 ➡ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.

Egy kilogramm finom Ceylon Cuba kávé . . . . . 1 frt 92 kr.  
 ➡ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.  
 Fél kilogramm finom Ceylon Cuba kávé . . . . . — frt 96 kr.  
 ➡ Fél kilogramm cukor hozzá ajándékul.  
 Negyed kiló finom Ceylon Cuba kávé . . . . . — frt 48 kr.  
 ➡ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.

Egy kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé . . . . . 2 frt 32 kr.  
 ➡ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.  
 Fél kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé . . . . . 1 frt 16 kr.  
 ➡ Fél kiló cukor hozzá ajándékul.  
 Negyed kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé . . . . . — frt 58 kr.  
 ➡ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.

Valódi »FRANCK«-kávé, eredeti ládikákban:  
 1/5 kiló 10 kr. 1/4 kiló 12 kr. 1/2 kiló 22 kr.  
**TEA**, legfinomabb **császár-keverék**, negyed kiló: 2 frt 50 kr.  
 ➡ Hozzá egy kiló cukor ajándékul.

Egyben ajánlom legjobbnak elismert fűszer, csemege, liszt és főzelék nagyraktáramat, olcsó árakon!

Nagy raktár kiűző *asztali, csemege és pezsgő-borokból. Cognac, rum, likőr, seprő és szilva-pálinkák.*

**DRÉHER-féle sör raktár!**

Csemegezőlő, faj alma, tiroli maróni s mindenemű Déli-gyümölcs

**Denaturált szesz eladás. Amerikai petroleum.**  
 Egy liter salon petroleum I. . . . . 18 kr.  
 Egy liter császár olaj, legfinomabb . . . . . 20 kr.

Elvem most is a régi pontos mérleg és szolid kiszolgálás mellett a legjobbat a legolcsóbban jó hiruavem érdekében mindenkor kiszolgáltatni. **Kérem ezen alkalmat felhasználni.** — További szíves párfogásukat kérve, tisztelettel

## MERTZ NÁNDOR

UTÓDA.

Nagyvárad, Körös-utca. Telefon 448.

### Ingyen!

1 kg gramm kávéhoz 1 kiló cukor.

### Ingyen!

1 kg gramm kávéhoz 1 kiló cukor.

A jelzett kávék üzletben és kirakatban megtekinthetők.

1 liter petroleum 18 kr.

1 kiló kávéhoz, 1 kiló cukor ajándékul!

A jelzett kávé üzletben és kirakatban megtekinthetők.